

Verwijzingen naar een polikliniek voor groeistoornissen

S. J. VAN DER BOOG, R. N. VAN DER SPEK EN R. STEENDIJK

Van 199 ongewoon lange of ongewoon kleine, maar overigens gezonde jongens en meisjes die in de loop van 22 maanden een polikliniek voor groeistoornissen bezochten, werden retrospectief de volgende kenmerken bestudeerd: leeftijd bij het eerste consult, sekse, klacht, verzekeringsvorm en verwijzende arts. De meeste kinderen kwamen op de polikliniek terecht ten tijde van de puberteitsgroeisput, jongens ongeveer 2 jaar later dan meisjes. Er waren meer lange dan kleine meisjes en meer kleine dan lange jongens. Opvallend was het grote aantal particulier verzekerden.

Inleiding

Op de polikliniek voor groeistoornissen en endocrinologie in het Academisch Medisch Centrum te Amsterdam komen per jaar ongeveer 120 nieuwe, meestal gezonde patiënten met een probleem over hun lengte. Retrospectief hebben wij de volgende kenmerken van deze kinderen in hun onderlinge samenhang onderzocht: leeftijd bij het eerste consult, sekse, klacht (te groot of te klein), verzekeringsvorm en verwijzende arts (huisarts, schoolarts of specialist).

Methoden

Het onderzoek had betrekking op alle patiënten met een groeiprobleem van niet-pathologische aard die hun eerste consult hadden tussen januari 1983 en oktober 1984. De benodigde gegevens zijn ontleend aan de statussen van deze kinderen.

Resultaten

De onderzoeksgroep bestond uit 199 gezonde kinderen van uitzonderlijke gestalte. Uit de *figuur* blijkt dat de

Afdeling Kindergeneeskunde, Academisch Medisch Centrum, Meibergdreef 9, 1105 AZ Amsterdam. Drs. S.J. van der Boog, Drs. R.N. van der Spek, Prof. dr. R. Steendijk, emeritus hoogleraar in de groei en ontwikkeling van het kind aan de Universiteit van Amsterdam.

Correspondentie: Prof. dr. R. Steendijk.

meisjes globaal gesproken twee jaar eerder de arts consulteerden dan de jongens. Bij beide seksen lag de top in de puberteitsperiode. Van de 107 meisjes was 64 procent te lang, van de 92 jongens was 58 procent te klein.

Er was geen relatie tussen de klacht en de verzekeringsvorm. Wél waren opvallend veel kinderen particulier verzekerd: 57,3 procent, tegen 31,6 procent van de kinderen die in dezelfde tijd de algemene polikliniek voor kinderziekten bezochten. Bovendien kwamen opvallend veel particulier verzekerde patiënten zonder verwijfsbrief (32 procent); bij de ziekenfondsverzekerden was dat 9 procent. Overigens was bij beide verzekeringsvormen in gelijke mate verwezen door huisarts, schoolarts en specialist.

Beschouwing

De meeste kinderen kwamen met hun probleem naar de polikliniek op de leeftijd waarop in het algemeen de 'puberteitsgroeisput' plaatsvindt. Het feit dat meisjes gemiddeld twee jaar eerder kwamen dan jongens, is hiermee in overeenstemming. Snelle groei of het

uitblijven van groei zijn blijkbaar grotere problemen dan een lange of kleine gestalte. De meisjes waren vooral bang te lang te worden, terwijl bij jongens het omgekeerde gold. Ter oriëntatie: het fysiologische lengteverschil tussen man en vrouw bedroeg in 1980 in Nederland bij 20-jarigen gemiddeld 13,7 cm.¹

Hoe de oververtegenwoordiging van particulier verzekerden tot stand is gekomen, valt moeilijk vast te stellen. Enige tientallen jaren geleden hadden mensen met een hoger welvaartspeil langere kinderen, maar zo'n verschil bestaat thans niet meer.¹ Afgezien daarvan was in ons onderzoek de verdeling van de klachten voor beide verzekeringsvormen gelijk. Misschien zijn particuliere verzekerde patiënten wat mondiger of eerder geneigd het 'hogerop' te zoeken.

Daarnaast is zeker van invloed dat de controlegroep uit de algemene polikliniek voor een groot deel uit kinderen van buitenlandse afkomst bestond. Deze patiënten zijn bijna zonder uitzondering verzekerd bij een ziekenfonds en komen vrijwel nooit met een lengteprobleem.

Tenslotte valt te betreuren dat zoveel patiënten zonder verwijfsbrief van de huisarts naar de polikliniek kwamen.

¹ Roede MJ, Van Wieringen JC. Growth diagrams 1980. Netherlands third nationwide survey. Tijdschr Soc Gezondheidszorg 1985; 53(suppl).

Figuur. De leeftijd waarop de arts werd geconsulteerd.

